

Kaya de Vos
JURNALUL UNEI IUBIRI
IMPOSIBILE

HUMANITAS
fiction

Cuprins

Jurnalul unei iubiri imposibile / 7
Peregrinările principelui Baldinarri / 113
Nunta de argint / 143

JURNALUL UNEI IUBIRI IMPOSIBILE

*...Apoi îngerul, ah, îngerul, ah, îngerul, ah, îngerul
a plecat cu aripi de aur zburând
într-un aer de aur.*

*Fluturi de aur
fâlfâiau în aura îngerului de aur.*

*El zbura aiurit,
el era cu totul și cu totul de aur.*

*El se depărta către o depărtare de aur,
în care apunea soarele de aur.*

*— De ce te îndepărtezi de la mine, i-am strigat,
de ce pleci, de ce?*

— Fără pricină, mi-a răspuns, fără pricină...

Al meu suflet, Psychée

Nichita Stănescu

*P*ovestea asta are o istorie destul de încâlcită. Totul a început acum ceva mai mult de douăzeci de ani, pe când mă aflam la Florența, cu o bursă de cercetare. Eram fascinată de lumea Quattrocento-ului¹ și, unde aș fi putut să îl înțeleg mai bine, dacă nu în orașul care îi era leagăn? De fapt, pe vremea aceea, studiam influențele Renașterii italiene asupra arhitecturii din estul Europei. Dar asta e deja o altă poveste.

Mă apropiam de finalul sejurului – altminteri, absolut de neuitat, pentru că se petrecuse într-un loc fără asemănare – și scriam ultimele pagini ale unui raport despre rezultatele studiului meu abia încheiat, pe care aveam să îl predau Accademiei dell' Arte. Evident, departe de mașina mea de scris și neavând încotro, scriam de mână. Așa că îmi luasem obiceiul să lucrez în fiecare după-amiază, după ce îmi terminam micile alergături administrative, în parc, aproape de casa în care fusesem găzduită.

Într-o bună zi, cu vreo două săptămâni înainte de plecare – era mijlocul lunii august –, mutându-mă dintr-un

¹ Deși, pentru cine nu știe, ar putea foarte bine să se identifice doar cu un anume model de mașină, *Quattrocento* are de fapt o semnificație mult mai alambicată, fiindcă, nu numai că acoperă o epocă – secolul al XV-lea în cultura italiană –, ci face și referire la un mod anume de gândire și la un curent stilistic – Renașterea timpurie – care au apărut în peninsula (chiar la Florența) în perioada cu pricina.

loc într-altul în căutare de umbră, zăresc pe o bancă de alături un carnet cu scoarțe galbene, evident uitat acolo și, mai mult ca sigur, nu cu mult timp în urmă.

Am plecat aproape de căderea serii, când nu mai vedeam să scriu și, cum nimeni nu venise să caute carnetul, am decis să îl iau. Nici acum nu știu prea bine de ce. Poate cu gândul că ar exista vreo șansă să îi găsec proprietarul. Ajunsă în camera mea, am început să îl răsfoiesc: era un jurnal în care, pe undeva, pe la mijloc, aproape ca un semn de carte, se găsea o foaie de hârtie albă, pliată în două și acoperită cu un scris mărunț, evident altul decât cel din jurnal: o scrisoare.

Cu altele pe cap, n-am avut răbdare să o citesc, dar m-am uitat în fugă peste textul jurnalului și, încă de la primele pagini, am avut norocul să descifrez o adresă – mai bine zis, strada pe care locuia autorul – și am putut să îmi închipui cum arăta casa în care stătea, fiindcă numărul nu apărea nicăieri.

În zilele care au urmat, n-am găsit răgaz să ajung până acolo, dar, de îndată ce s-a putut, m-am pornit într-o mică expediție de restituire. De fapt, în mai multe. Dar, din păcate, tot efortul meu a rămas fără succes. Deși cred că m-am dus până la adresa cu pricina de cel puțin trei ori, la ore cât se poate de diferite, niciodată n-am găsit pe nimeni.

Întoarsă acasă, am pus carnetul galben undeva, într-un sertar al bibliotecii. Și, probabil că acolo ar fi rămas pentru totdeauna, dacă toamna trecută, călătorind cu trenul de la Sibiu la Bran, n-aș fi nimerit în același compartiment cu o femeie de la munte care, tot drumul, a povestit cu însuflețire istorii străni – povești de iubire de prin partea locului, bântuite de personaje venite din alte lumi.

Ceva din ce-a depănat atunci femeia aceea trebuie să fi produs în mintea mea un anume declac. Altfel nu-mi pot explica de ce, de îndată ce am ajuns din nou acasă, am căutat jurnalul și scrisoarea, le-am parcurs cu mare atenție

și apoi m-am apucat cu hotărâre de treabă: întâi am schimbat nume, adrese și mici amănunte – în general de natură să piardă totul într-un perfect anonim și să aducă faptele în prezent. De pildă, pentru acest din urmă scop, am introdus în acțiune Internetul și telefonul celular. Apoi, preluând lucruri lămurite de conținutul scrisorii, am scris câteva pagini ca să creez un soi de cadru cu ajutorul căruia întâmplările din jurnal să dobândească înțeles și rotunjime. Sigur, e vorba de un înțeles care îmi aparține.

Iar la final, pentru că aveam o enormă arhivă fotografică, m-am gândit să însoțesc povestea personajelor cu imagini ale periplului lor și cu diferite note explicative, mai cu seamă acolo unde lucrurile țineau de istoria locului sau a culturii în general.

Abia când am terminat mi-am pus întrebarea dacă pot da drumul în lume unei astfel de povești, întemeiate, totuși, pe un jurnal intim absolut real. Dar m-am liniștit cu gândul că nu au cum să existe pe fața pământului decât cel mult două persoane care s-ar putea recunoaște în scrierea mea: una, aproape complet în afara faptelor, care n-ar avea ce să-mi reproșeze, iar alta, cea cu adevărat implicată, care – presupunând că și-ar aduce aminte de acel episod de demult din viața ei – n-ar putea, cred eu, decât să se bucure și să trăiască sau să retrăiască o mare nostalgie.

Apoi m-am întrebat de ce devenise brusc atât de important pentru mine să duc la capăt această mică întreprindere. N-am nici până astăzi un răspuns clar. Pesemne, în felul acesta, îmi construiam iluzia că cercul deschis de Providență cu peste două decenii în urmă, s-ar putea, în sfârșit, închide.

Toamnă la Florența

Lucrurile se petreceau întotdeauna la fel: când, după spaime și peripeții care îi țineau cu inima în gât, ajungeau, în sfârșit, să închidă în urma lor ușa casei aceleia în care se simțeau, cu totul inexplicabil, la adăpost de orice, el o cuprindea cu brațele și o strângea tare la piept. Rămâneau așa, îmbrățișați, un minut nesfârșit, iar asta, pentru ea, era cel mai prețios dar de pe pământ. Apoi, el începea să o mângâie febril, ca și cum s-ar fi temut că ceva din ea ar putea să se piardă dacă nu era atins, dacă nu era prins imediat în freamătul îmbrățișării.

De fiecare dată, lucrurile se petreceau aidoma: imediat ce ajungeau să închidă ușa, se prăbușeau în îmbrățișarea aceea treptată și definitivă care părea să fie lucrul cel de pe urmă care li se întâmpla în viață. Și, de fiecare dată, simțind asta, ea se ruga să nu moară chiar atunci; se ruga înțelegând înfrântă că, pesemne, chiar dacă *ar fi știut* că urmează să moară, tot nu s-ar fi putut întoarce din drum.

La fel și-acum, el o purta pe brațe tăcut, privind-o intens în ochi, cu pupilele ușor dilatate și parcă aburite, cu ochii lui indicibil de frumoși, din care ea vedea cum țâșnesc fluvii de lumină... Și totul părea un dans nesfârșit, fără țință și fără repere... doar fericire în stare pură! Parcă s-ar fi aflat în miezul însuși al unei tornade care răvășea totul în jur... pe loc rămâneau doar ei doi, păstrându-și contururile clare la adăpostul patului uriaș, cu cearșafuri

foșnitoare din satin de bumbac alb, aflat încă – dacă nu cumva o pornise și el în zbor –, în camera care fusese cândva a bunicii ei...

Și totuși... parcă de data asta era altfel. Parcă el îi dăduse drumul din brațe și acum... acum se depărta. Încet, foarte încet... Pe furiș! Cum... unde pleci, de ce nu rămâi lângă mine, ai spus că o să rămâi... ce o să mă fac singură în lumea asta străină, în care nu cunosc pe nimeni? Nu! Te rog nu pleca, ia-mă cu tine! Vezi, nici nu pot să mă mișc... De ce nu pot, oare, să mă mișc? Doamne... să vină cineva, să mă scoată din crevasa asta... din tunelul ăsta, să vină cineva... Unde ai dispărut, dragul meu? Spuneai că mă iubești... Doamne, ce greu e să... ce greu... Mamă, unde ești? Măcar tu să nu mă lași... Mamă!!!

— Scumpa mea, sunt aici, liniștește-te! Sunt lângă tine și nu plec nicăieri, uite-mă! Deschide ochii, scumpa mea, ai visat urât... privește-mă!

— Mamă! Ce bine că ești cu mine! Ce bine... Dar... dar ce faci *aici*... sau... adică, ce fac eu *aici*, în locul ăsta? Unde sunt... și el, el unde a plecat?

— Cine, fetița mea dragă? Suntem doar noi două! Mai devreme a fost și tatăl tău, dar a ieșit să cumpere câte ceva. O să vină iar, mai spre seară. Liniștește-te... Uite, ți-am adus un pic de compot de piersici... Stai, nu... nu te-agita atâta... Vezi, ai și obosit...

— Ce e cu firele astea? Mamă, unde sunt? Nu e camera mea, camera bunicii... Unde, unde sunt? Nu-mi prea simt mâinile... nici picioarele...

— Stai, stai liniștită! Ești la spital... Ai avut un... ăăă, un accident pe munte. Dar acum totul e bine. Din fericire, n-ai pățit nimic, nici tu, nici ceilalți. Totul e bine acum. Nu trebuie să...

— Accident? Pe care munte? Unde, pe munte? Nu-mi aduc aminte... A, ba da, incendiul... știu... știu... la cabană...

— Nu, nu incendiul... nuuu... asta e o altă poveste, dar acum liniștește-te... Încearcă să dormi! Eu nu mă mișc de lângă tine.

*

* *

Picta cu mișcări din ce în ce mai repezi, încercând să nu piardă nici o clipă din lumina caldă care scâldea Ponte Vecchio¹ în culori de șofran amestecat cu pământ ars. Peisajul reflectat de șuvoiul metalic al bătrânului râu Arno era de o frumusețe fără asemănare. Dar ceea ce o fascina și o făcea să îl picteze la nesfârșit era faptul că părea dintotdeauna acolo, neschimbat și calm ca însuși sâmburele tuturor înțeleșurilor, dar plin de istorii și de enigme care așteptau pe cineva să le scoată la suprafață.

Picături mărunte de sudoare îi acopereau fruntea și buza de sus. Din când în când, cu încheietura mâinii stângi, își dădea la o parte de pe obraz șuvițele blonzii

1 Pentru că va reveni de mai multe ori în prim-plan, trebuie prezentat de acum: construit încă de pe vremea romanilor, dărâmat și reconstruit apoi de mai multe ori, Ponte Vecchio pare să fie cel mai vechi pod de peste râul Arno, din Florența. Interesant e că, la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, pe când toate celelalte poduri florentine erau distruse de bombe, Ponte Vecchio a rămas în picioare. Se pare că faptul s-ar fi datorat unui ordin expres al lui Hitler, care avea o slăbiciune pentru acesta din urmă. Deosebit la Ponte Vecchio față de alte poduri e faptul că pe el sunt construite două șiruri de clădiri care adăpostesc mici magazine. Și, dacă la început, acolo se găseau măcelării, pe vremea când Cosimo I de Medici trebuia să-l traverseze zilnic, de acasă, din Palazzo Pitti –, la serviciu, în Palazzo Vecchio, și înapoi, lucrurile s-au schimbat. Măcelarii au fost alungați și locul lor a fost luat de bijutieri. Ca să se evite duhurile pestilențiale. Fiindcă, altminteri, Cosimo, nedorind să se întâlnească chiar oricând și oricum cu mult iubiții dar prea-umilii săi supuși, circula pe deasupra magazinelor, printr-un coridor de lemn, proiectat pe la 1565 de arhitectul casei, Giorgio Vasari.

Ponte Vecchio foto © Radu Sandovici

scăpate din agrafa mare, de bagá, cu care își prinsese părul în creștet. Fața ei frumoasă, vădind încă dulceața și inocența copilăriei, și trupul longilin, cu fermități și catifelări adolescente, păreau cuprinse de o mare încordare. Albastrul transparent al ochilor i se concentrase până la scânteie.

De fapt, ea chiar simțea cum urcă în ființa ei vibrația aceea cunoscută care o cuprindea atunci când izbutea să devină una cu lucrul la șevalet, când tot ce era în jur dispărea cu desăvârșire, lăsând loc doar pânzei și imaginii care, închipuită într-un fel tainic undeva între ochiul, creierul și inima ei, căuta aproape violent o cale să se arunce în lume.

Dar era clar: nu va putea termina tabloul nici în după-amiaza asta. Soarele trecea prea repede dincolo de pod – era deja începutul toamnei. Și totuși ce cald! În încăperea de la ultimul etaj, chiar cu ușile către *loggia* deschise larg, aerul continua să fie încins ca vara. Nu o supăra căldura, doar că vopselele prindeau crustă și se uscau mai repede, obligând-o să se grăbească.

Și tocmai acum trebuia să se întrerupă ca să caute un tub nou de vermillon, fiindcă cel desfăcut mai-nainte zăcea deja pe jos, stors de ultima picătură. Asta pentru că cerul ei era – așa trebuise să fie, de data asta –, vermillon. Coborî de pe scaunul înalt și se îndreptă spre un scrin vechi, cu multe sertare, așezat pe peretele de alături. Trase de micul mâner de alamă al unuia și scoase dinăuntru o cutie destul de mare de lemn cafeniu, lăcuit. O așeză pe măsuta de lângă șevalet, o deschise cu grijă, dar se dădu imediat un pas înapoi, luându-și mâinile de pe ea, de parcă ar fi ars-o. Privea uluită un pătrat de hârtie lucioasă, albă, care era așezat peste tuburile de vopsea. Avea pe el, schițată stângaci, dar neșovăitor, cu creion de *feutre* roșu, o inimă mare, întoarsă cu vârful în sus. Sub ea, cu litere

nefirești, ca desenate fiecare în parte, se afla un text scurt și o dată – data ei de naștere:

Per sempre, Michelangelo.

12 marzo

Îi fugise tot sângele din obraz și nu-și putea lua ochii de la cartonul alb. Parcă începuse să și tremure... Chiar simți nevoia să se așeze pe canapeaua micuță de lângă scrinul cu sertare, ca să poată gândi în voie, ca să poată... să poată să ce?

Nu înțeleg ce se întâmplă! Da, e clar că e cutia mea, cutia *mea*, din scrinul *meu*, din apartamentul *meu* de pe Lungarno Torrigiani în care, în afară de mine, nu intră decât mama; însă eu n-am mai văzut cutia *asta*... Sigur, am cumpărat până acum zeci... E drept, pe unele le-am primit de la ai mei, dar *asta* nu e de la ei, scrisul ăsta nu e scrisul lor și nici inima *asta* întoarsă nu e desenată de ei, ci de altcineva, cineva numit, probabil, uite, cum scrie aici, Michelangelo, care mi-a făcut-o cadou de ziua mea... Care zi, din ce an? Nu știu... nu se poate ști...

Din păcate, ea nu-și aducea aminte nimic, absolut nimic. Ca de-atâtea ori de când revenise acasă, se simți cuprinsă de disperare. Ce se petrecuse în anul ăsta care i se ștersese complet din memorie? Unde-i fugiseră toate amintirile? Dar... dar, mai ales, de ce era atât de îngrozitor de tulburată când privea cartonul alb, cu scrisul pictat?

De neputință și de frustrare, își adună genunchii la piept și, lipindu-și fața de cutia lucioasă, începu să plângă cu hohote înfundate, legănându-se într-o parte și-ntr-alta, ca un copil părăsit.

Carnetul cu scoarțe galbene

1 ianuarie

M-am culcat spre dimineață și am avut un vis foarte ciudat: se petrecea într-un loc aburos, cu tot felul de lumini care veneau din locuri neașteptate. Undeva, în centru – dacă se poate spune că exista vreun centru într-un loc ca ăla –, era un cal alb care avea în frunte un corn răsucit: era un inorog, știam. Iar lângă el, ținându-l de gât, apărea un personaj neclar – nu-i puteam distinge nicicum fața –, dar luminat, oarecum, și el, de sorii mici care împânzeau peisajul. Nu se petrecea nimic, nici o mișcare, doar că eu simțeam cum, dinspre cei doi, vine către mine, în valuri, o mare de iubire. Ceva, așa, învăluitoare și bun, cum n-am mai simțit niciodată – nici în vis și nici în viața reală.

M-am trezit cu o stare de bucurie care m-a însoțit toată ziua și m-am gândit că, un vis avut în prima zi a anului are neapărat un înțeles. Sigur că m-am uitat imediat pe net să văd ce înseamnă inorog în vis, dar am găsit doar interpretări – care mai de care mai caraghioase – pentru cal. De pildă: *de în vis te vezi un cal negru călărind, înșelat fi-vei de nevăstă!!!* E drept că mă grăbeam să ies și de-asta n-oi fi găsit din prima, pentru că mai târziu, după ce m-am întors și am mai căutat, am dat și peste inorogi, cu tot felul de chestii despre puritate, sublimare, virginitate, dar și despre